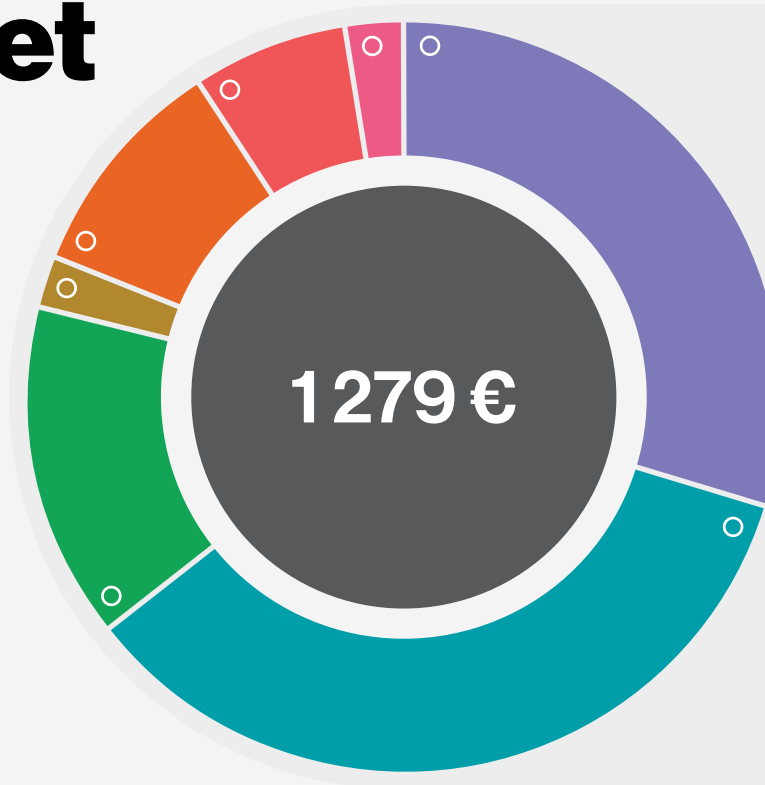

Financovanie európskej zelenej dohody

Sprievodca na zabezpečenie toho, aby fondy EÚ určené na ochranu klímy boli prospešné pre ľudí

Nový rozpočet EÚ

NOVÝ VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021–2027

V miliardách eur, súčasné ceny

**PRÍRODNÉ ZDROJE
A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE: 378,9 €**

**SÚDRŽNOSŤ
A HODNOTY: 442,4 €**

**SPOLOČNÝ TRH, INOVÁCIE
A DIGITALIZÁCIA: 187,4 €**

**BEZPEČNOSŤ
A OBRANA: 27,5 €**

**SUSEDSTVO
A SVET: 123 €**

**EURÓPSKA
VEREJNÁ SPRÁVA: 85,3 €**

**MIGRÁCIA
A MANAŽMENT HRANÍC: 34,9 €**

Európska únia má vlastný dlhodobý rozpočet na úrovni približne **180 miliárd EUR** ročne.

Tento rozpočet sa prerokúva každých sedem rokov a nazýva sa **viacročným finančným rámcom (VFR)**. Súčasný VFR bude trvať do konca roku 2020 a už sa začali diskusie o výše jednom biliónu EUR na obdobie rokov 2021 až 2027.

Aj keď sa to môže zdať ako obrovská suma peňazí, VFR podporuje **500 miliónov Európanov a 27 krajín** **zastrešujúc osem rôznych priorít, od hospodárskeho rozvoja cez poľnohospodársku politiku až po bezpečnosť a obranu.**

Každý členský štát prispieva do rozpočtu EÚ pomernou časťou k svojmu hrubému národnému dôchodku (HND). Tento podiel je predmetom intenzívnej diskusie. Niektoré krajiny nechcú poskytnúť viac ako 1 % svojho HND, zatiaľ čo iné chcú, aby bol príspevok do spoločného ešte vyšší. Obzvlášť sporná je veľkosť balíka politiky súdržnosti, z ktorej majú prospech mnohé krajiny strednej, južnej a východnej Európy. Kríza COVID-19 a s ňou súvisiace opatrenia na stimuláciu európskeho hospodárstva budú ovplyvňovať tieto diskusie.

Rozpočet EÚ a ochrana klímy

Čo je EÚ novej generácie?

V reakcii na pandémiu koronavírusu Komisia v máji 2020 navrhla balík na vytvorenie EÚ novej generácie. Návrh zmierni hospodárske dôsledky pandémie pridaním 750 miliárd EUR k existujúcemu sedemročnému VFR, čím sa celkový rozpočet EÚ zvýši na 1,85 bilióna EUR.

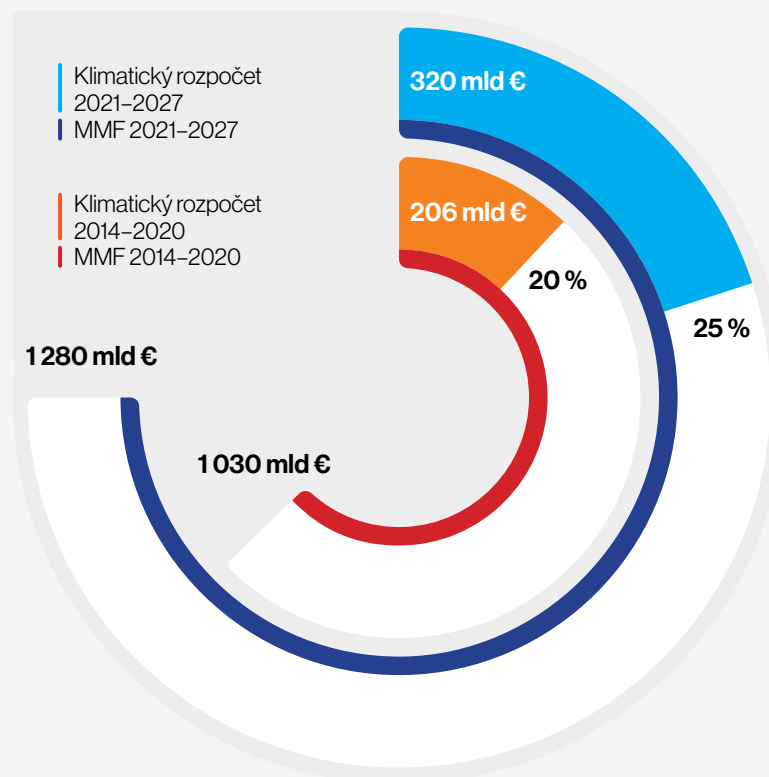
Patria sem okrem iného tieto nástroje:

- Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – 671 miliárd EUR vo forme grantov a úverov pre členské štáty
- REACT-EU – zvýšenie rozpočtu pre súčasné programy politiky súdržnosti o 47,5 miliárd EUR
- Zvýšenie Fondu na spravodlivú transformáciu o 10 miliárd EUR

Komisia sľubuje, že zabezpečí, aby bola dodržaná zásada „neškodenia“, ktorá spočíva v podpore ekologického, udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rastu a obnovy, ale nešpecifikuje spôsob, ako túto zásadu presadiť.

EÚ má do roku 2030 ambiciózne ciele v oblasti ochrany klímy a energetiky a zaviazala sa k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050. Tieto ciele, ktoré sú súčasťou európskej zelenej dohody – hlavnej iniciatívy novej Európskej komisie (Komisie) – si budú vyžadovať obrovské investície do opatrení v oblasti zmeny klímy a zároveň úplne zastavia financovanie fosílnych palív.

Pokiaľ ide o rozpočet na obdobie po roku 2020, EÚ **si stanovila cieľ vyčleniť 30 % (322 miliárd EUR) svojho dlhodobého rozpočtu na opatrenia v oblasti zmeny klímy, čo predstavuje zvýšenie o 10 % v porovnaní so súčasným rozpočtom.** Na zabránenie klimatickej katastrofe toto percento však nebude stačiť. Celý rozpočet EÚ by mal byť zosúladený s Parížskou dohodou o ochrane klímy.

Rozpočet EÚ a členské štáty

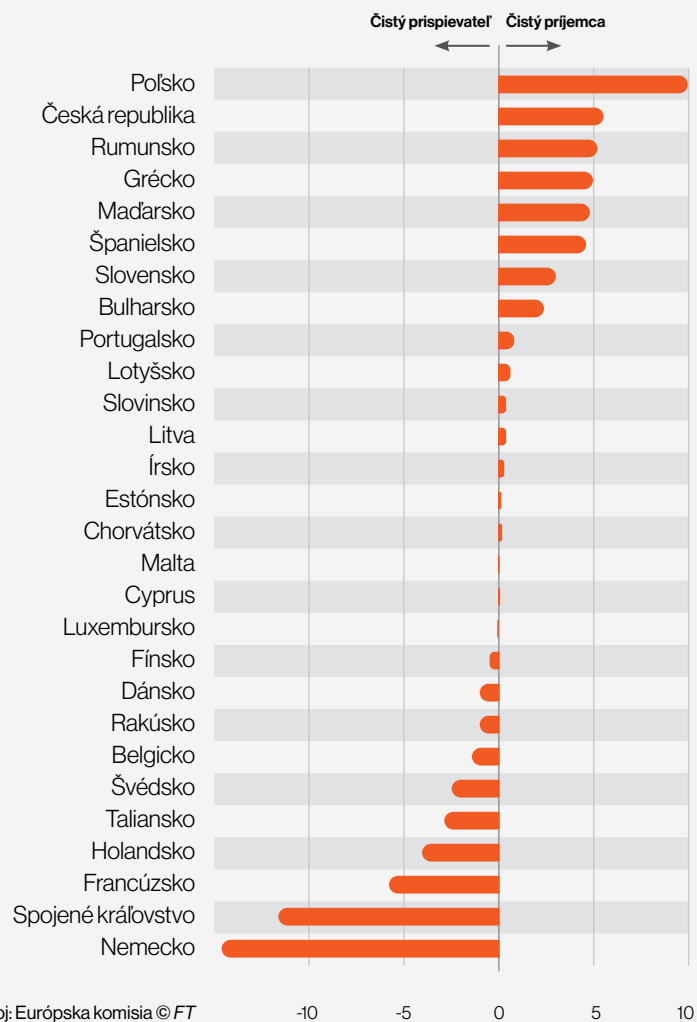
ROZPOČET EÚ: PRISPIEVATELIA A PRÍJEMCOVIA

BILANCIA OPERATÍVNEHO ROZPOČTU
(mld EUR, 2015)

BILANCIA OPERATÍVNEHO ROZPOČTU
(ako % hrubého národného dôchodku)

Členské štáty, ktoré sú čistými prispievateľmi (platia viac, ako dostávajú), sa často sťažujú, že čistí príjemcovia (dostávajú viac, ako prispievajú) nespravodlivo profitujú zo spoločného rozpočtu EÚ. Toto rámcovanie diskusie je však v skutočnosti v rozpore s makroekonomickou realitou EÚ, keďže investície uskutočnené západnými spoločnosťami generujú takmer dvojnásobný obrat vo východnej Európe ako finančné príspevky štátov, ktoré sú čistými prispievateľmi. Západoeurópske spoločnosti navyše profitujú z tendrov financovaných EÚ na projekty vo východnej Európe a z hospodárskeho rozvoja regiónu.

Zdroj: Európska komisia © FT

Rozpočtové hospodárenie EÚ

PREDBEŽNÝ ČASOVÝ PLÁN ROKOVANÍ NA OBDOBIE 2021-2027

Zdroj: DG REGIO

1 Navrhovanie a financovanie

Európska komisia navrhuje pravidlá riadenia fondov EÚ pred každým rozpočtovým obdobím (každých 7 rokov). Tieto pravidlá určujú, ktoré projekty sú oprávnené na financovanie. Keď Rada EÚ a Európsky parlament tieto pravidlá prerokujú a dohodnú sa na nich, Komisia rokuje s členskými štátmi o tom, ako sa finančné prostriedky použijú.

2 Tvorba programov

O pravidlách, ktorými sa riadi čerpanie finančných prostriedkov, členské štáty rokujú s Európskym parlamentom. Po schválení pravidiel členské štáty navrhnu Komisii Partnerskú dohodu, čo je referenčný dokument, v ktorom vysvetlí svoje strategické a investičné priority a predložia zoznam operačných programov, ktoré budú financované. Ak je členský štát zároveň riadiacim orgánom, rokuje o operačných programoch.

3 Realizácia programov a projektov

Riadiace orgány sú zodpovedné za riadenie a čerpanie fondov EÚ. Môžu to byť ministerstvá, regionálne úrady, miestne zastupiteľstvá alebo iné verejné alebo súkromné subjekty, ktoré členský štát nominoval a schválil. Riadiace orgány diskutujú o obsahu každého operačného programu s Komisiou a zabezpečujú, aby projekty podporované z fondov EÚ zodpovedali prioritám programu a aby sa dodržiavali pravidlá EÚ. Hodnotia tiež výkonnosť programu.

4 Dohľad

Monitorovacie výbory zahŕňajú sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a regionálne orgány a zabezpečujú riadnu realizáciu projektov financovaných z fondov EÚ. Monitorovacie výbory majú priamy prístup k aktuálnym informáciám o programoch a môžu napadnúť hodnotenie programov a navrhnúť revízie a zmeny. Môžu klásť otázky, keď sa z fondov financujú škodlivé projekty.

**ZÁSTUPCOVIA:
ŠTÁTNE ORGÁNY,
SOCIÁLNI
PARTNERI**

Politika súdržnosti je budúcnosťou udržateľných investícií

378 €
mld
alebo cca. 30 %

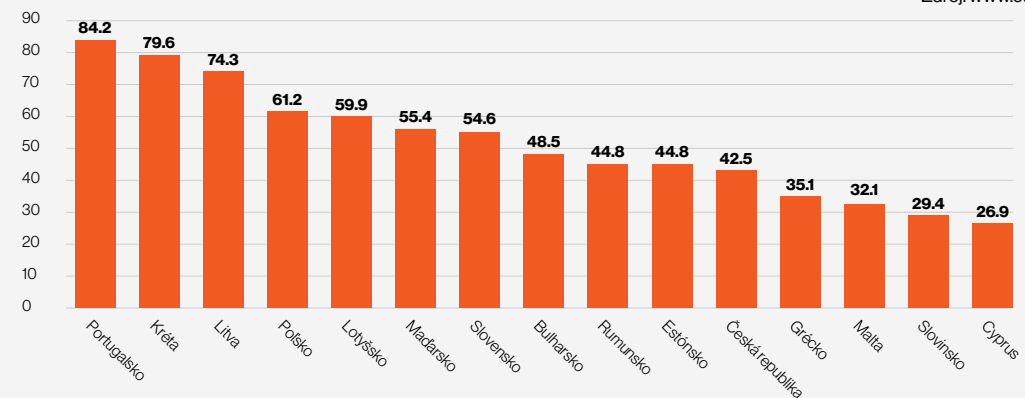
S rozpočtom **378 miliárd EUR** na nasledujúcich sedem rokov bude budúca **politika súdržnosti** najväčšou investičnou politikou EÚ, ktorá bude predstavovať **približne 30 % z celkového rozpočtu**.

Politika súdržnosti je výrazom hospodárskej solidarity s rôznymi regiónmi EÚ a osvedčeným katalyzátorom v boji proti zmene klímy. Zohráva kľúčovú úlohu pri formovaní verejných investícií najmä v strednej a východnej Európe. **Politika súdržnosti predstavuje v priemere 41 % všetkých verejných investícií v krajinách SVE.**

15 KRAJÍN S NAJVYŠŠÍM PODIELOM VEREJNÝCH INVESTÍCIÍ SPOLUFINANCOVANÝCH Z ROZPOČTU EÚ

ZA ČLENSKÚ KRAJINU

Zdroj: www.europa.eu

Niektoré zdroje financovania politiky súdržnosti zahŕňajú:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) (200 miliárd EUR)
- Kohézny fond (43 miliárd EUR)
- Európsky sociálny fond plus (ESF+) (87 miliárd EUR)
- REACT-EU (47,5 miliardy EUR)

Očakáva sa, že Kohézny fond a ERDF počas tohto obdobia (2021–2027) investujú najmenej 101,5 miliárd EUR do projektov súvisiacich s ochranou klímy a životného prostredia, čo tvorí vyše 30 % všetkých fondov politiky súdržnosti.

Výborné příklady fungujícího čerpání fondov politiky súdržnosti

Solárne diaľkové vykurovanie v Lotyšsku

V septembri 2019 bol v lotyšskom meste Salapils otvorený prvý veľký solárny park s 1720 slnečnými kolektormi. Projekt bol uznaný ako najlepší príklad dekarbonizácie systémov diaľkového vykurovania a zavádzania solárnej tepelnej energie vrátane poskytovania údajov o monitorovaní energie. Z celkových 8,78 milióna EUR požadovaných na projekt dostali Salaspils 2,73 milióna EUR na spolufinancovanie súdržnosti v rámci tematického cieľa „Podpora energetickej hospodárnosti a miestne OZE v diaľkovom vykurovaní“. Projekt prilákal široký záujem verejnosti a uznanie na medzinárodnej úrovni. Lotyšská Rada pre stavebný dizajn a výstavbu udelila solárnej elektrárni v Salaspils cenu Grand Prix 2019.

Regionálny rozvoj vďaka fondom EÚ v Rumunsku

Ciugud je malá dedinka v západnej časti Rumunska, ale v krajine je známa ako komunita s najväčšími investíciami financovanými z európskych fondov. Doteraz sa do rôznych projektov investovalo 27 miliónov EUR. Spevnené sú všetky cestné komunikácie vrátane poľnohospodárskych ciest, ktoré spájajú okolité dediny a farmy. Okrem toho boli vybudované kanalizačné a vodovodné siete, bola zriadená priemyselná zóna, ktorá poskytuje takmer 1000 pracovných miest pre miestnu komunitu a verejné osvetlenie a budovy teraz využívajú výlučne obnoviteľné zdroje energie. Investičné aktivity však neutíchajú – komunita má vďaka peniazom EÚ aj novú cyklistickú cestu, bezplatné Wi-Fi pripojenie na internet vo všetkých verejných priestoroch a zmodernizované parky.

Foto: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, 2020

Podpora partnerstva na Slovensku

Odborníci na občiansku spoločnosť sa roky zúčastňovali na tvorbe programov a monitorovaní finančných prostriedkov EÚ bez náležitej miery uznania, systematizácie, sieťovania a finančnej podpory. Od roku 2017 však projekty Partnerstvo na Slovensku vytvorili koordinačné kapacity a podporili oficiálne aktivity so štátnymi orgánmi, ako napríklad:

- prepájanie ministerstiev s odborníkmi a zainteresovanými stranami v regiónoch;
- participatívne monitorovanie a praktické vykonávanie operačných programov;
- pracovné skupiny, analýzy a prieskumy na zlepšenie výziev na predkladanie návrhov; a
- vylepšenia oficiálnych pravidiel a podmienok, t. j. vylepšenie mechanizmu nominácie zástupcov občianskej spoločnosti v systéme fondov EÚ.

Fond na spravodlivú transformáciu

Mechanizmus spravodlivej transformácie

17,5 €
mld

Fond na spravodlivú transformáciu

(7,5 miliardy z Viacročného finančného rámca a 10 miliárd z balíka EÚ ďalšej generácie)

45 €
mld

Program spravodlivej transformácie InvestEU

30 €
mld

Úverový nástroj v EIB

Členské štáty, ktoré sa ešte nepridali k cieľu dosiahnuť do roku 2050 klimaticky neutrálnu EÚ, v súlade s cieľmi Parížskej dohody, získajú len 50% pridelených prostriedkov z Fondu na spravodlivú transformáciu. Ďalších 50 % sa im sprístupní po prijatí takéhoto záväzku.

Navrhovaný Mechanizmus spravodlivej transformácie bude pozostávať z fondu vo výške 17,5 miliardy EUR (1. pilier), schémy pre spravodlivú transformáciu v rámci programu InvestEU, v rámci ktorého sa zmobilizuje 45 miliárd EUR (2. pilier) a úverového nástroja EIB pre verejný sektor, v rámci ktorého sa zmobilizuje 30 miliárd EUR na investície (3. pilier).

Aj keď má Fond na spravodlivú transformáciu pomerne nižšiu alokáciu ako iné fondy, môže mať výrazný vplyv na komunity a územia, ktorých sa týkajú nepriaznivé účinky transformácie energetiky.

Zákonodarcovia EÚ stále diskutujú o Fonde na spravodlivú transformáciu, ale jeho účel je jasný: mal by podporovať progresívne projekty s vylúčením fosílnych palív, ktoré budú mať pozitívny vplyv na miestnej úrovni. Príklady projektov uvedené na tejto stránke by bolo možné opakovane podporiť aj prostredníctvom Fondu na spravodlivú transformáciu.

Foto: www.miskolc.hu

Vývoj v geotermálnej a fotovoltaickej energetike v Maďarsku

Vďaka spolufinancovaniu zo štrukturálnych fondov EÚ mesto Miskolc na bývalej rekultivovanej skládke odpadu postavilo novú fotovoltaickú elektrárňu s kapacitou 1 MW. Dokáže vyrobiť elektrickú energiu pre sedem mestských budov a umožňuje miestnemu systému diaľkového vykurovania fungovať na energii z obnoviteľných zdrojov. Toto je jeden z prvých prípadov v Maďarsku, keď obec môže využívať vlastnú elektrinu v budovách mimo výrobného areálu pomocou existujúcej rozvodnej siete. Projekt spája výhody typických malých fotovoltaických systémov (maximálne 50 kW; žiadne využitie zelených plôch, výroba pre vlastnú spotrebu) a efektívnosť veľkých solárnych elektrární (500 kW+). Finančné prostriedky EÚ (z operačného fondu pre oblasť energetiky a životného prostredia) sa tiež používajú (2013–2020) na transformáciu miestneho systému diaľkového vykurovania od jeho závislosti na fosílnych palivách na využívanie zmesi bioplynu, biomasy, geotermálnej a solárnej energie do roku 2030.

Liečenie priemyselných jaziev v Poľsku

Sliezske mesto Bytom získalo nové rekreačné plochy rekultiváciou, zmenou účelu a revitalizáciou takmer 30 hektárov spustnutých priemyselných areálov v údolí rieky Bytomka. Na týchto miestach sa teraz nachádzajú vonkajšie telocvičnice, cyklistické a pešie chodníky a futbalové ihriská. Pôvodná vegetácia bola odstránená, boli vysadené nové stromy a zavedené niektoré opatrenia krajiny tvorby s cieľom obnoviť lokalitu do takmer prirodzeného stavu. Degradácia údolia rieky Bytomka začala v 19. storočí, kedy sa v oblasti začalo s ťažbou uhlia a kovových rúd. Areál teraz pre obyvateľov Bytomu ponúka možnosti rekreácie. Revitalizácia stála 5,63 milióna EUR, z čoho 4,78 milióna poskytla EÚ z Kohézneho fondu.

Urbanistický rámcový program pre Horné Sliezsko a urbanistická revitalizácia mesta Walbrzych

Urbanistický program pre Sliezsko pozostáva z deviatich rámcových úverov pre sliezske samosprávy Katowice, Gliwice, Dąbrowa Górnicza, Ruda Śląska, Sosnowiec, Chorzów, Tychy, Rybnik a Bytom. EIB poskytne úvery až do výšky 655 miliónov EUR na projekty v celkovej hodnote 1,5 miliardy EUR. Cieľom rámcových úverov je podpora modernizácie mestskej infraštruktúry a urbanistického rozvoja v súlade so stratégiami miestneho rozvoja, ktoré prijali zúčastnené samosprávy. Od roku 2016 sa z programu podporujú projekty zamerané na zlepšenie dopravy, výstavbu škôl a energetickú účinnosť existujúcich budov, energeticky efektívne pouličné osvetlenie, nákup mestských autobusov, modernizáciu parkov a pamiatok, investície do vodného hospodárstva a odpadového hospodárstva, zdravotníctvo a sociálnu oblasť a bývanie.

Z **Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI)** pochádza rámcový úver na urbanistickú revitalizáciu mesta Walbrzych v hodnote 30 miliónov EUR s úrokovou sadzbou 0,56 %, ktorá pokryje takmer 60 investičných aktivít v meste vrátane kultúrnych a turistických atrakcií, sociálneho bývania, modernizácie školy a iných verejných budov, ako aj energeticky úsporného pouličného osvetlenia.

Európska investičná banka

OPATRENIA EIB V OBLASTI OCHRANY KLÍMY V EÚ (2019)

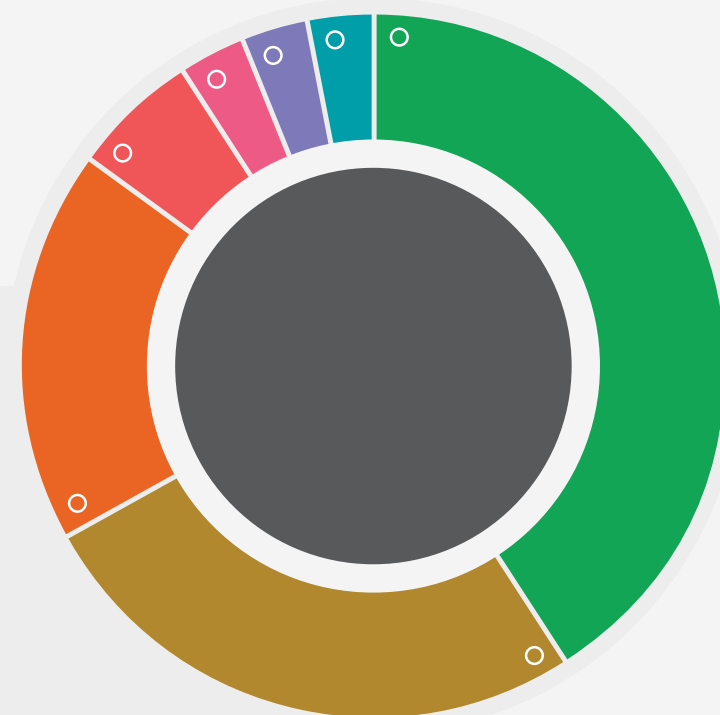
- 41% Udržateľná doprava
- 26% Energetická efektívnosť
- 18% Obnoviteľné energetické systémy
- 6% Výskum, vývoj a inovácie
- 3% Ostatné
- 3% Adaptácia na zmenu klímy
- 3% Zníženie emisií skleníkových plynov z odpadov a odpadových vôd
- 0% Zalesňovanie a manažment lesov

Verejná banka EÚ vo vlastníctve všetkých členských štátov Európska investičná banka (EIB) poskytla najmenej štvrtinu ročného objemu úverov na projekty prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy a prispôsobeniu sa tejto zmene. Tento podiel sa bude ďalej zvyšovať, keďže banka **nedávno oznámila, že do roku 2025 poskytne o najmenej 50 % viac úverov na opatrenia zamerané na ochranu klímy a udržateľnosti životného prostredia**. Vyše 16 miliárd EUR z 55 miliárd EUR objemu úverov EIB bolo v roku 2019 určených na rôzne operácie v EÚ v rámci opatrení na ochranu klímy.

V novembri 2019 banka prijala novú úverovú politiku v energetike, ktorá po roku 2022 prakticky vylučuje financovanie projektov na báze fosílnych palív. Zriadila tiež balík na transformáciu energetiky, ktorého cieľom je poskytnúť ďalšiu podporu tým členským štátom alebo regiónom, pre ktoré je cesta transformácie náročnejšia. Balík vrátane poskytovania poradenských služieb sa zameria na projekty v energetike v tých členských štátoch, ktoré čerpajú výhody z Fondu modernizácie EÚ. Očakáva sa, že do konca roku 2020 EIB prijme nový plán

pre oblasť zmeny klímy, ktorý zosúladí všetky operácie EIB s cieľmi Parížskej dohody.

EIB bude najväčším samostatným finančným partnerom nového programu InvestEU, ktorý má v období rokov 2021 až 2027 využívať súkromné investície v Európe až do výšky 650 miliárd EUR. Investície do ochrany klímy by mali tvoriť 40 % jej portfólia.

Zapojte sa

Monitorovací výbor v Lotyšsku
Foto: Ministry of Finance of the Republic of Latvia

Programovanie

Pre čo najlepšie využitie finančných prostriedkov EÚ je dôležité, aby sa do rôznych fáz procesu zapojili všetky zainteresované strany. Vlády členských štátov musia pri rozhodovaní o rozpočte EÚ dodržiavať **princíp partnerstva** a zapájať rôzne zainteresované strany tak, ako je stanovené v **Európskom kódexe správania pre partnerstvo (č. 240/2014)**. Kódex správania určuje normy pre zapojenie všetkých partnerov do tvorby programov na čerpanie fondov EÚ, ich vykonávanie, monitorovania a hodnotenia. Povinnosť konzultovať s partnermi je ustanovená v **článku 6 nariadenia o spoločných ustanoveniach 2018/0196 (COD)**.

Ak sa správne dodržiava princíp partnerstva, projekty, ktoré získajú finančné prostriedky, budú lepšie odrážať regionálne potreby, znižovať prekážky v čerpaní a riešiť budúce výzvy, ako napríklad klimatickú krízu. Účasť verejnosti tiež pomáha predchádzať podvodom a nesprávnemu využívaniu peňazí.

Tvorba programov – programovanie je fáza, v ktorej sa krajina rozhoduje, ako použiť peniaze EÚ. Občania môžu ovplyvňovať miestne, regionálne a dokonca aj celoštátne rozhodnutia a rozhodovateľov tým, že navrhujú riešenia, podporujú mimovládne organizácie a požadujú zodpovedné konanie.

Vo fáze programovania na celoštátnej úrovni (ktorá sa pre budúci rozpočet uskutoční v rokoch 2020 a 2021) celoštátne orgány pripravujú a prijímajú niekoľko kľúčových dokumentov. Zvyčajne to sú:

- sociálno-ekonomické analýzy, ktoré definujú národné priority na nasledovné obdobie,
- plány regionálneho rozvoja,
- základné podmienky, napr. Národné energetické a klimatické plány,
- Partnerská dohoda,
- operačné programy.

Pri príprave každého z týchto strategických dokumentov sú určité možnosti pre účasť verejnosti.

Na ovplyvnenie konečných výsledkov podľa konkrétnych potrieb je dôležitá proaktívna a dlhodobá účasť občanov. Odporúčame tieto kroky na účinné zapájanie zainteresovaných strán:

- **Včasné zapájanie:** Vytvorte komunitu alebo koalíciu aktívnych účastníkov, ktorí si v úvode tvorby programu určia priority. Umožní to správne plánovanie, vytypovanie potrieb a rozdelenie úloh.
- **Zhromažďovanie informácií:** Uistite sa, že ste informovaní o zodpovedných inštitúciách, časovom harmonograme a termínoch jednotlivých aktivít. Pravidelne posielajte listy štátnym orgánom a ako zainteresovaná strana celoštátnemu orgánu včas poskytujte svoje vyjadrenia. Vyhľadajte komunity, mimovládne organizácie, odbory a podnikateľské zoskupenia, ktoré sa môžu stať partnermi alebo sa môžu zapojiť do spoločných iniciatív. Viac občianskych iniciatív v tejto fáze zvýši pravdepodobnosť, že v konečnej verzii budú zastúpené priority občanov.
- **Účasť:** Zmysluplnú účasť v pracovných skupinách a na verejných diskusiách možno zabezpečiť vytypovaním a náborom vhodných odborníkov, ktorí vám budú pomáhať. Nedostatky v procese a inštitucionálnom prístupe možno priamo nahlásiť zodpovedným úradníkom Komisie.

Kontrolný zoznam pre dobré partnerstvo

Pre efektívne a udržateľné celoštátne, regionálne a miestne programy financované z fondov EÚ je nevyhnutné vytvoriť dobré partnerstvá medzi štátnymi orgánmi a zainteresovanými stranami. Nasledujúci kontrolný zoznam slúži ako pomôcka pre obe strany pre zabezpečenie toho, aby sa čerpanie prostriedkov uskutočnilo najlepším možným spôsobom.

Realizácia

Projekty sa realizujú na regionálnej úrovni, preto je v kompetencii vašej miestnej samosprávy alebo regionálneho úradu, aby navrhli, vybrali a monitorovali projekty a aby zabezpečili, že všetko pôjde podľa plánu.

Ak máte podozrenie na zneužitie finančných prostriedkov, nahláste to miestnym mimovládny alebo monitorovacím organizáciám. Ak má vaša komunita, koalícia alebo občianska iniciatíva odborné znalosti, môže vypracovať monitorovacie správy alebo prípadové štúdie a oznámiť zistenia priamo príslušným regionálnym, národným alebo európskym orgánom.

Jedným dôležitým spôsobom účasti je zastúpenie vašej komunity v monitorovacom výbore operačného programu. Ako člen tohto orgánu budete mať hlasovacie práva a priamy prístup k aktuálnym informáciám o realizácii programu a konkrétnych projektov. Polročné správy o pokroku by mali byť verejne prístupné na webových stránkach programov.

Aj ministerstvá môžu vytvoriť pracovné skupiny občanov na zlepšenie verejných výziev na predkladanie návrhov projektov spôsobom, ktorý citlivo pristupuje k miestnym potrebám.

Ako sa stať príjemcom

Ak ako starosta, podnikateľ alebo organizácia hľadáte spôsob financovania svojho projektu, možno sa pre vás nájdu nejaké peniaze. Ak neviete, ako o financie požiadať, môžete si najskôr zistiť, či existujú verejné orgány, ktoré vám môžu pomôcť spísať váš nápad do projektu.

Ministerstvá niekedy vydávajú obmedzenia na druhy činností a príjemcov v rámci daného programu. To môže znamenať, že ministerstvo potrebuje viac informácií od regiónov, aby vytvorili správne podmienky na podporu dobrých projektov.

Ak narazíte na problémy v snahe stať sa príjemcom finančných prostriedkov EÚ, môžete sa obrátiť na mimovládne organizácie, ako je napríklad Bankwatch, alebo napísať list priamo zodpovedným inštitúciám. Úrady môžu byť ochotné zlepšiť podmienky pre žiadateľov, najmä ak je o konkrétnu výzvu na predkladanie návrhov nízky záujem.

- 1** Na začiatku plánovacieho procesu sa vyberú vhodní partneri. Môžu to byť priemyselné odvetvia, odbory, komunity, miestne orgány, akademické inštitúcie a občianska spoločnosť (vrátane organizácií, ktoré pracujú v oblasti životného prostredia, fondov EÚ, sociálneho začlenenia, rodovej rovnosti a nediskriminácie). V programoch môžu nominovať do partnerstva jednu reprezentatívnu zastrešujúcu organizáciu.
- 2** Partneri môžu do procesu zapojiť v rámci monitorovacích výborov a o pravidlách a skutočnostiach sú včas informovaní, aby sa mohli vyjadriť. Jednotlivé príspevky sa berú do úvahy a prispievatelia dostanú spätnú väzbu.
- 3** Partneri v monitorovacích výboroch dostanú pravidlá pre vyplácanie finančných prostriedkov, príležitosti na budovanie kapacít a technickú podporu.
- 4** Partneri sú dostatočne včas zapojení do tvorby programu, jeho realizácie, monitorovania a hodnotenia.
- 5** Prostredníctvom školení, koordinácie, vytvárania sietí a poskytovania finančných príspevkov (v rámci technickej pomoci) riadiaci orgán pomáha posilňovať inštitucionálne kapacity partnerov, ktorými sú malé miestne samosprávy, hospodárski a sociálni partneri a mimovládne organizácie.

Občianske združenie Priatelia Zeme–CEPA ďakuje za finančnú podporu od Európskej únie, European Climate Initiative – EUKI a European Climate Foundation. Za obsah tejto publikácie zodpovedajú Priatelia Zeme–CEPA. V žiadnom prípade nereprezentujú oficiálne stanovisko donorov.

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

European
Climate
Foundation

Kontaktujte nás

bankwatch.org/europeangreendeal